

## INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen  
2022-01-26  
Besvaras senast  
2022-02-16

Till statsrådet Matilda Ernkrans (S)

### **2021/22:303 Bistånd som påtryckningsmedel**

Den 29 december höll statsråden Johansson och Ygeman en pressträff om regeringens nya förslag för att få fler människor att utvisas från Sverige. Regeringen föreslår dels att Migrationsverket och Polismyndigheten ska intensifiera sitt arbete med återvändande, dels att Sida ska få i uppdrag att kartlägga hur biståndet ska användas för att förmå fler att återvända.

När det gäller Migrationsverkets och Polismyndighetens uppdrag som ska intensifieras är det oklart vad dessa myndigheter i stället ska prioritera bort. Polisförbundet har ställt sig skeptiskt till hur detta ska hinnas med på ett rättssäkert sätt samtidigt som polisen har många andra viktiga uppgifter att prioritera.

Att människor blir kvar i Sverige kan bero på många saker; att det skulle strida mot internationella konventioner att skicka tillbaka dem, att människor av rädsla för att återvända gömmer sig från svenska myndigheter eller att hemländerna vägrar att ta emot sina medborgare som tvångsutvisas är några. Ett effektivt och värdigt återvändande ska bygga på frivillighet i första hand.

Den socialdemokratiska regeringen föreslår nu att biståndet ska villkoras med krav på återtagande och användas som påtryckningsmedel mot dessa länder. Att använda biståndet som påtryckningsmedel för att lättare kunna tvångsutvisa människor från Sverige är en oroväckande förändring av det svenska biståndets kärnvärderingar. Tidigare har liknande förslag kommit från högerpartier, och senast ville Sverigedemokraterna använda biståndet för att förmå människor att återvända från Sverige.

Det är också ett slag i luften eftersom det är förbjudet att använda biståndet på detta sätt enligt OECD-Dac-regelverket. Det är också mycket lite av biståndet som går direkt till stater. De som kommer att drabbas av indraget bistånd är i stället personer i fattigdom och utsatthet.

Magnus Walan på Diakonia kommenterar förslaget på följande sätt till tidningen Omvärlden:

”Det är allvarligt om Socialdemokraterna tror att bistånd ska användas som ett utpressningsinstrument. Det blir ett kolonialt bistånd. Dels får humanitärt bistånd inte användas alls på detta sätt, dels går mycket lite av bistånd till stater

och då blir utpressningen inte 'effektiv'. De som drabbas av ett indraget bistånd blir människor som lever i extrem utsatthet och grupper som kanske utmanar makten kring jämställdhet och demokrati.”

Miljöpartiet oroas över att den socialdemokratiska regeringen så snabbt ändrar den svenska linjen om att bistånd ska användas för att bekämpa fattigdom och uppfylla de globala utvecklingsmålen och inte för att förmå fler att återvända.

Självklart ska länder ta emot sina egna medborgare, men att använda biståndet som påtryckningsmedel för att tvinga fram återvändandeavtal är något som bara kommer att drabba dem som allra mest är i behov av bistånd. Coronapandemins konsekvenser för människor som lever i fattigdom har varit förödande. Att i detta läge vilja villkora biståndet och försvåra för människor som är på flykt visar att den socialdemokratiska regeringen nu har gått ifrån sina grundvärden om internationell solidaritet.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga statsrådet Matilda Ernkrans, som inte deltog på presskonferensen där förslaget om att villkora biståndet presenterades, följande:

1. Avser statsrådet att förändra den svenska biståndspolitikerna i strid med OECD-Dac-regelverket och använda bistånd som påtryckningsmedel för tvångsutvisningar?
2. På vilket sätt avser statsrådet att säkerställa att den förändrade politiken inte går ut över de biståndspolitiska målen?

.....

Maria Ferm (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck